BAVĀRIJAS LATVIEŠU VĒSTNESIS

LATVIAN NEWS BULLETIN IN BAVARIA

Authorized by Military Government, DISCC QK. — 6870

Redakcija — Editorial Office: Herzog-Rudolf-Str. 49, Munich

Iznāk reizi nedēlā — Published weekly

Nr. 2/21 | 1946. g. 12. janvarī | Minchenē

Galvu augšā!

Mūsu laikraksta šajā numurā mēs sniedzam „Stars and Stripes" un „Die Neue Zeitung" pret baltiešiem vērstu rakstu pilnīgus tulkojumus. Minētie raksti dziļi savilņojuši latviešu nometņu iedzīvotājus netikvien Bavārijā, bet arī ārpus tās. Savilņojuši un radījuši sāpīgu sarūktinājumu par tiem pārmetumiem, kas tieši skar mūsu tagadējo patieso godīgumu un dziļas pateicības un takta pilno nostāju iepretim mūsu aprūpētājiem — amerikāņiem, godīgumu un takta pilno nostāju arī iepretim tiem, kas nekad un nekādos apstākļos nav bijuši mūsu valsts un tautas īsti draugi — vāciešiem.

Ja šo rakstu nolūks ir bijis mūs pasaules sabiedrības priekšā morāliski diskreditēt, tad mēs lepni varam atškirt še Vācijā nometnēs un privātos dzīvokļos pavadītā laika lapaspuses un parādīt, ka tās no pretlikumībām un nemorāliem nodarījumiem ir pilnīgi tīras un baltas. Bet ja šo rakstu nolūks ir bijis vājināt mūs pašreizējā vienotībā, gara un gribas stiprumā, tad tikpat lepni mēs atbildēsim ar vēl ciešāku saslēgšanos kopējā darbā, saskaņā un nostājā! Mēs klīstam tūkstošiem apkārt visā pasaulē vai nu kā pazīstami, slaveni ļaudis, vai, lielākā daļa, kā neievērojami un nepazīti. Katram stādam ir savs zemes stūrītis, no kuŗa tas smeļ spēku un dzīvību. Arī katram no mums klīstošiem ir spēka, dzīvības un drosmes avots — mūsu brīvā Latvija! Tā ir mūsu soģis, draugs, mierinātājs un padoma devējs un viņa no mums katra prasa patiesību un godīgumu.

Patiesību, atklātību un godīgumu mēs esam pierādījuši un pierādīsim arī turpmāk!

Lai nevienam tautietim minētie raksti neļauj nogrimt bezcerībā un bezspēkā — mēs cīnīsimies visi kopā par taisnību. Un taisnība uzvarēs!

Bavārijas apgabala latviešu komiteja kā izcilu piemēru visām latviešu nometnēm norāda uz Minchenes Loengrīna nometnes augstākās vadības rīcību un publicē šīs vadības rakstu nometnes sienas laikrakstā:

„Kā Amerikas un Anglijas pavalstnieki, mēs dziļi nožēlojam rakstu „Stars and Stripes", kas aizskar baltiešu nometnes. Mēs pūlēsimies, lai labotu šī raksta nepatīkamās sekas un lūgsim „Stars and Stripes" vadību un Militāro valdību apmeklēt baltiešu nometnes Minchenē.

Mēs pūlēsimies cik spēdami, lai darītu atklātībai zināmus mūsu personīgos uzskatus katrs savā zemē, ka Baltijas iedzīvotāji, kuŗus mēs pazīstam, ir augstākā mērā kārtīgi, ar labu uzvešanos un viņiem pienākas visa cieņa un gods!"

Tautietes un tautiešil Galvu augšā! Mēs pārcietīsim visus grūtumus un škēršļus, ja paliksim vienoti, patiesi, godīgi, ar stipru gribas un gara spēku!

A. Šteinhards

Bavārijas Apgabala latviešu komitejas loceklis

Divi raksti amerikāņu presē

Smagi pārmetumi Baltijas valstu pārvietotām personām

Amerikāņu armijas laikraksts „The Stars un Stripes" š. g. 3. janvāŗa numurā sniedz rakstu, kas vislielākā mērā var interesēt mūsu tautiešus Vācijā. Tulkojumā raksts skan:

Aicinājums latviešu nometnēm

Gādība par mūsu jaunatni un tās audzināšanu ir viens no svarīgākiem mūsu uzdevumiem. Blakus audzināšanai ģimenē un skolā tagadējos apstākļos seviški svarīga ir jaunatnes ārpusskolas sabiedriskā audzināšana.

Šai audzināšanai jānorit pēc labiem un pārbaudītiem principiem; tai jāvieno mūsu jaunatne, jāpalīdz io uzturēt miesīgi un garīgi spirgtu un modru. Aiz šiem apsvērumiem aicinu mūsu jaunatni piedalīties latviešu skautu un gaidu kustībā, bet vecākus aicinu šo jaunatnes kustību atbalstīt.

Par latviešu skautu priekšnieku LCK ir aicinājusi prof. E. Dunsdorfu, par gaidu priekšnieci — E. Laufera kundzi. Abi šie jaunatnes vadītāji man apsolījuši, ka viņi centīsies audzināt latviešu jaunatni pēc skautu un gaidu kustības patiesiem principiem — par morāliski augstvērtīgiem, intelektuāli rosīgiem, fiziski stipriem un darba un dzimtenes mīlestības apgarotiem pilsoņiem.

Aicinu uzticēties šiem vadītājiem. Aicinu visas nometnes un citas vietas, kur skauti un gaidas vēl nedarbojas, apsvērt skautu un gaidu vienību dibināšanu. Šinī nolūkā var griesties pie skautu priekšnieka un gaidu priekšnieces *(pagaidām, Düvekenstr. 21 — Lübeck).*

Palīdzēsim visi reālizēt skautu un gaidu ideālus — būsim arī mēs modri par mūsu jaunatnes nākotni.

Prof. Fr. Gulbis

LCK izglītības un kultūras nozares vadītājs

Sav. Valstīm un Britānijai vajaga piekrist, ka trīs Baltijas valstis pārņem Krievija

Vašingtonā, 2. janv. (A. P.) No oficiālas diplomātiskas puses ir izteikta pārliecība tam, ka Sav. Valstis un Britānija oficiāli atzīs Lietuvu, Latviju un Igauniju par Padomju Savienības sastāvdaļu. No tām pašām aprindām, kas vārdā netiek sauktas, vēl piemetina, ka tas būtu bijis labi izplānots, ja Trīs Lielie diplomatiskajā sadarbībā jau pag. gadā būtu turējušies pie kopīgas politikas Eiropā. — Ja teiktais atbilst patiesībai, tad tas nozīmē, ka Sav. Valstis un Britānija, pievienojoties šim viedoklim, pārtrauks sakarus arī ar Franko Spāniju, ko Krievija nav nekad atzinusi.

Maskavas sarunas sagatavo ceļu

Ar ceļa sagatavošanu nesen notikušajā Maskavas konferencē, kur angloamerikāņi atzina Bulgārijas un Rumānijas valdību, Baltijas valstis un Spānija palika vienīgās zemes Eiropā, kas bieži bija attiecību traucētājas. Sav. valstis, Britānija un Francija, vai nu diplomatiskā ceļā, vai formālā konferencē savas attiecības pret Franko un savu nostāju pret Franko valdību noskaidros vēl šī gada sākumā. No dažām amerikāņu oficiālām aprindām norāda, ka vienlaicīga trīs Sabiedroto attiecību pārtraukšana ar Franko režīmu bija iespējama jau pagājušā gadā.

Ja Sav. Valstis un Britānija mainīs savu viedokli Lietuvas, Latvijas un Igaunijas jautājumā, un kad tas būs noticis, tad būs pārvarēts nāves punkts kas ir bijis par slogu turpat piecus ar pus gadus, un ir traucējis Trīs Lielo varu sadarbību.

Baltijas kapitāli nenes augļus

Atzīšanai jābūt savienotai ar Baltijas valstu diplomatisko un konsulāro pārstāvniecību darbības pārtraukšanu, jo tās vēl arvien turpina darboties. Sav. Valstīm šī atteikšanās no līdzšinējā viedokļa nozīmētu atsacities arī no Baltijas valstu kapitāliem, kas ir iesaluši Sav. Valstīs ar prezidenta Ruzvelta pavēli, kad 1940. gadā Padomju Savienība okupēja Baltijas valstis. Tas nozīmētu arī līdzšinējās oficiālās amerikāņu nostājas maiņu, ka šo triju valstu aneksija ir notikusi agresijas ceļā un ka Savienotās Valstis tam nekad nepiekritīs."

Tā paša laikraksta jau pieminētā numurā atrodam arī vēl šādu ziņojumu:

Sav. Valstis DP nometnēs atklāj Baltijas nacionālsociālistus

Frankfurtā, 2. janvārī. (A. P.) — Daudzi baltieši, bēgdami uz amerikāņu zonu Vācijā, un vismaz divas pārvietoto personu nometnes, simpatizē nacionālsociālistiem — to atklāj oficiālais Militārās valdības šīsdienas ziņojums. Ziņojumā tālāk teikts, ka kādas citas nometnes vadītājos amatos atrodas bijušie poļu „SS" vīri. Pēc Sav. Valstu armijas G — 2 paveiktās izmeklēšanas norādīts, ka daudzi baltieši dienā līksmo kā pa debesīm, bet naktī siro un laupa. G — 2 izdarītā izmeklēšana norāda, ka viņi lielā mērā atbildīgi par noziegumiem, kas bijuši par cēleni nekārtībām amerikāņu joslā.

Oficiālais USFET ziņotājs, pēc rūpīgas Militārās valdības ziņojuma pārbaudīšanas, izteicās, ka Savienotās nācijas vēl arvien solas uzturēt baltiešus un poļus, kas negrib atgriesties dzimtenē un kas ir pat bijuši piederīgi nacionālsociālistu partijai.

Krievija prasa lai atgriežas

Krievija izrāda interesi, lai atgriežas latvieši, lietuvji un igauņi, kas aizbēguši uz Vāciju, lai gan pēc Jaltas nolīguma, Sav. Valstis vēl arvien respektē pašnoteikšanās tiesības nacionālitātēm pat attiecībā uz Padomju pilsoņiem. Neviens netiks ar varu piespiests atgriesties dzimtenē. Amerikāņu slepenais dienests ir uzmanīgi izmeklējis DP nometnes un šie izmeklēšanas rezultāti palīdzēs izšķirties par tālāku Sav. Valstu politiku.

Kā teikts ziņojumā, divās nometnēs Main-Frankonijā izmeklēšanā izrādījies, ka baltu lielais vairums brīvprātīgi piekrituši savai izbraukšanai. Rēgensburgā, izmeklējot 240 cilvēku lielu pārvietoto personu grupu, izrādījās, ka 40 no tiem ir līdz darbojušies nacionālsociālistu pavēļu izpildīšanā, vai ir bijuši pilnvaroti citiem uzdevumiem."

Pagaidu noteikumi par sabiedriskām tiesām.

LCK pag. gada 18. decembrī apstiprinājusi pagaidu noteikumus par sabiedriskām tiesām. Noteikumi paredz, ka emigrācijā darbojas vietējās sabiedriskās tiesas, apgabalu sabiedriskās tiesas un Augstākā sabiedriskā tiesa. Sabiedriskās tiesas darbojas un spriež pēc LCP pieņemtiem noteikumiem un piemērojoties Latvijas likumiem. Tiesas ir koleģiālas tiesas 3—5 tiesnešu un divu substitutu sastāvā. Par tiesnešiem un substitutiem var būt personas ne jaunākas par 25 gadiem, ar nevainojamu dzīves gaitu. Ar tiesneša amatu nav savienojami LCK, apgabalu, novadu un nometņu komiteju, kā arī revīzijas komisiju locekļu, nometņu komendantu un tiem līdzīgi amati. Tiesas iztiesā lietas ne mazāk kā 3 tiesnešu sastāvā. Sūdzību uztur sūdzības ierosinātājs. Sabiedrisko tiesu tiesnešus ievēl visam emigrācijas laikam. Tie nav pārvēlami, bet tos var atcelt tikai ar Augstākās sabiedriskās tiesas spriedumu.

Sabiedrisko tiesu zemākā instance ir vietējās sabiedriskās tiesas, kas pastāv lielākās nometnēs, vai apgabalu komiteju noteiktos novados. Apgabalu komitejas noteic savā apgabalā vietējo tiesu skaitu un teritoriālo kompetenci. Vietējo sabiedrisko tiesu tiesnešus un substitūtus ievēl tiešas aizklātās vēlēšanās saskaņā ar nometņu vēlēšanu instrukciju, ja tiesa paredzēta nometnei, bet caur elektoriem, ja tiesa paredzēta novadam. Pēdējā gadījumā katri 50 balstiesīgie vēlētāji dod vienu elektoru. — Apgabalu sabiedrisko tiesu tiesnešus un substitūtus ievēl tie paši elektori, kas vēlē apgabala pārstāvības organus. Ja nav iespējams sasaukt visus apgabala elektorus, minētos tiesnešus un substitutus var vēlēt apgabalu padomes, vai arī apgabalu komitejas var sasaukt elektoru sanāksmes par atsevišķiem vēlēšanu iecirkņiem. Vēlējot tiesnešus, priekšroka dodama personām ar augstāko juridisko izglītību.

Augstākā tiesas instance ir Augstākā tiesa, kas sastāv no 5 tiesnešiem un 2 substitutiem. Augstākās sabiedriskās tiesas tiesnešus ievēl LCP savā kopsēdē.

Sabiedrisko tiesu izspriešanai piekrīt lietas par pretlikumīgu vai nemorālu rīcību, it īpaši par neslavas celšanu, aprūpes darba traucēšanu vai kavēšanu un latviešu tautas goda aptraipīšanu. Vietējās sabiedriskās tiesas kā pirmā instance un apgabalu sabiedriskās tiesas kā otrā instance izspriež arī civīltiesiskus strīdus, kas izriet no saistību tiesībām, un par kustāmu mantu, ja abas puses, piekrīt tādai iztiesāšanai un dod parakstu, ka pakļausies galīgam tiesas spriedumam. Augstākai sabiedriskai tiesai pieder augstākā uzraudzība par visām tiesām un tiesu amatpersonām emigrācijā.

Lietas iztiesā pēc nodarījuma izdarīšanas vietas. Lietas uzsākamas uz privātpersonu sūdzību un pārvaldes organu iesniegumu pamata. Prāvnieku neierašanās tiesas sēdē nav par škērsli lietas iztiesāšanai. Ja liecinieks tiesā neierodas bez svarīgiem iemesliem, tiesa soda viņu ar naudas sodu līdz 50 markām. Tiesas sēdes ir atklātas, bet likumā paredzētos gadījumos aizklātas. Visiem klātesošiem tiesas sēdēs jāizpilda tiesas priekšsēža rīkojumi. Personas, kas to nedara, priekšsēdis var izraidīt no tiesas zāles vai sodīt ar naudas sodu līdz 20 markām. Pirms liecinieku nopratināšanas liecinieki pēc tiesas priekšsēža uzaicinājuma dod svinīgo solījumu.

Bij. Baltijas kaŕavīru jautājums Zviedrijā

Tagad, kad pienākuši latviešu laikraksti no Zviedrijas, varam sniegt lasītājiem tuvākas ziņas par internēto baltiešu kaŕavīru izdošanas jautājumu Padomju savienībai, kas novembŕa beigās dziļi saviļņoja Zviedrijas un arī ārzemju sabiedrisko domu.

Par Zviedrijā internēto baltiešu un citu kaŕavīru izdošanu Padomju Savienībai zviedru riksdagā ministru prezidents Hansons nolasījis Zviedrijas valdības deklarāciju, kuŕā norādīts: 2. jūnija notā PSRS sūtniecība, norādot uz 8. maija Vācijas kapitulācijas aktu, pieprasīja izdot Padomju Savienībai visus tos vācu kaŕavīrus un militāro personālu, kas ieradies Zviedrijas ostās kapitulācijas laikā, kā arī personas, kas bijušas zem vācu kontroles un pieder minētām kategorijām. Ar pēdējo izteicienu bija skaidri saprotami tie militārie bēgļi, kas nebija vācu nacionālitātes. Valdība 15. jūnija sēdē nolēma, ka PSRS sūtniecībai jāpaziņo, ka Zviedrijas valdība ir gatava ļaut tam vācu vai zem vācu kontroles stāvošām militārām personām, kas atbēdzis uz Zviedriju, atstāt šo zemi.

Atbildes nota PSRS sūtniecībai iesniegta 16. jūnijā un no tās izriet, ka izdos tikai militāro personālu, kas Zviedrijā ieradies ar maija mēnesi. Šo personu kopskaits mazliet pārsniedz 2700 un starp tām atrodas arī ap 150 agrākie Latvijas pavalstnieki, daži igauņi un lietuvieši u. c. Sākumā bija domāts, ka bēgļi nekavējoties jāsūta atpakaļ uz krievu joslu, bet dažādu apstākļu dēļ transports novilcināts.

Saprotamā kārtā, lemjot par izdošanu, zviedru valdība nekādas vērības nav piegriezusi šo bēgļu tautībai. Zviedru valdība nevar piekrist arī bažām, ka izdodamos baltiešus krievu iestādes uzskatīs par tēvijas nodevējiem un bargi sodīs. Baltijas valstis, kuŕu pievienošanu Padomju Savienībai Zviedrija jau agrāk atzinusi, PSRS sastāvā ietilpinātas tikai nesen un tādēļ ar baltiešu kaŕavīriem nevarot apieties tā, itkā viņi būtu jau sen bijuši padomju pilsoņi. Bez tam daļa no viņiem spaidu kārtā iesaistīta vācu kaŕaspēkā. Uz šiem apstākļiem zviedru valdība esot norādījusi Padomju valdībai un cerot, ka pēdējā tos ievērošot.

Valdības paziņojums, kas nāca kā atbilde interpelantiem, radīja dzīvas debates abās kamerās. Saņemot ziņu par izdošanu, internētie baltiešu kaŕavīri 22. novembrī uzsāka bada streiku, par to paziņojot zviedru valdībai u. c. un iesniedzot lūgumu ārlietu ministrijai neliegt viņiem patvērumu tiesības Zviedrijā.

Riksdagā ārkārtējā sēdē 23. nov. 1. kamerā interpelants prof. Holmbeks (lib.) norādījis, ka zviedru valdība nav bijusi saistīta ar kapitulācijas noteikumiem un tādēļ varējusi arī nepildīt PSRS lūgumu. Zviedru nācijas vairākums vēloties, lai baltiešus neizdod. Konservatīvo pārstāvis uzsvēra, ka ir smagi apzināties, ka zviedri izdod baltiešus, un ka zviedru valdība atkāpusies no agrākā viedokļa — sniegt patvērumu politiskiem bēgļiem. Kādreizējais ārlietu ministrs un tagadējais ārlietu komisijas priekšsēdis R. Sandlers (soc. dem.) norādījis, ka izdodamie būtu individuāli jāpārbauda. Viņš ieskatot, ka Zviedrijai tagadējo rīcību nākšoties nožēlot.

II. kamerā interpalants doc. Hostads (kons.) pārmetis valdībai noslēpumainību, kādā izdošanas lieta kārtota. Zviedrijai neesot pienākums izdot baltiešu kaŕavīrus. Viņš brīnoties arī par ārlietu ministŕa uzticību krievu humanitātei. Skarbi pret izdošanu izteicies arī Upsalas prof. Lundstets (soc. dem.). Lieta grozoties ap cilvēku dzīvību vai nāvi. Lundsteta uzskatam pievienojas arī citi runātāji, no kuŕiem Andersons (zem. sav.) uzsvēra, ka izdot baltiešus nozīmētu sūtīt viņus dro-

Par vainīgo atzīto sabiedriskā tiesa var sodīt ar: brīdinājumu, rājienu, naudas sodu līdz 500 markām, piespiedu darbiem līdz 25 dienām, arestu līdz 7 dienām un izslēgšanu no nometnes. Pēdējo sodu var savienot arī ar kādu citu no iepriekš minētiem. Naudas sodu pilnīgas vai daļējas nesamaksāšanas gadījumā neizpildītais sods, resp. tā daļa, pārvēršami piespiedu darbos.

Vietējās sabiedriskās tiesas un apgabala sabiedriskās tiesas kā pirmās instances spriedumu var pārsūdzēt 3 nedēļu laikā no sprieduma pasludināšanas, iesniedzot pārsūdzību tiesai, kas spriedumu taisījusi, uz otrās instances vārdu. Spriedumus, kas stājušies spēkā, nekavējoties izpilda attiecīga komiteja vai nometnes komandants, kur notiesātais resp. atbildētājs dzīvo. Piedzītā soda nauda iemaksājama tās komitejas kasē, kur atrodas pirmās instances tiesa; puse soda naudas nāk Latvijas Sarkanajam Krustam un puse attiecīgai komitejai par labu.

Ar šajos noteikumos paredzēto vietējo sabiedrisko tiesu darbības uzsākšanu, līdzšinējās latviešu tiesas emigrācijā izbeidz savu darbību. Augstākās sabiedriskās tiesas sēdeklis līdz turpmākam atrodas Hiddesenā pie Detmoldas. Noteikumi ir spēkā no š. g. 1. janvāŗa.

*

Augstākās sabiedriskās tiesas p. g. 5. decembŗa sēdē par priekšsēdi ievēlēts senators Jānis Kalacs. Šai tiesai domāti raksti adresējami: Senatoram J. Kalaca kungam, *Hiddesen bei Detmold (Lippe), Latvian Camp „Frische Quelle“.* *„I. B.“*

Ziedojums Latviešu kultūras fondam

Kaseles-Betenhausenas latviešu nometne savākusi un nodevusi Latviešu kultūras fonda mērku sekmēšanai 1511 markas.

LCK mākslas agentūra

Sākusi darboties Latviešu centrālās komitejas mākslas aģentūra. Tās uzdevumos ir apzināt latviešu izpildītājus māksliniekus un autorus, aizsargāt to darbu, iekasēt autoru honorārus par koncertos, literāros sarīkojumos un teātŗa izrādēs izpildītājiem darbiem un izmaksāt tos tālāk autoriem, pārraudzīt privātās mākslas aģentūras, veicināt koncertiem un literāri-dramatiskiem sarīkojumiem nepieciešamo nošu materiālu un grāmatu pavairošanu un izplatīšanos, organizēt tautiešu plānveidīgu aprūpi ar mākslas priekšnesumiem.

Mākslas aģentūra jau uzsākusi mākslinieku apzināšanu. Visi emigrācijā dzīvojošie latviešu mākslinieki — diriģenti, instrumentāl-vokālsolisti, režisori, aktieri, mūzikas ansambļi un teātŗa kopas uzaicinātas iesūtīt aģentūrai ziņas par savu atrašanās vietu, novietojuma piemērotību, pašreizējām darba saistībām savā profesijā vai citā arodā un repertuāru resp. ziņas, kāds nošu materiāls ir mākslinieku rīcībā. No instrumentālistiem aģentūra vēlas uzzināt, vai viņu rīcībā ir piemērots instruments. Svarīgi zināt ansamblu māksliniecisko un saimnieciskos vadītājus un sastāvu, pie kam profesionāliem kameransambļiem, koŗiem, orkestriem un teātŗa kopām jāuzdod vārdisks sastāvs, bet amatieru ansambļiem tikai skaitlisks. Apzināšana attiecas arī uz autoriem — komponistiem, rakstniekiem un dzejniekiem, kas aicināti paziņot savas adreses. Tas seviški svarīgi tamdēļ, ka mākslas aģentūra saskaņā ar LCK izdotajiem noteikumiem iekasēs autora honorārus un varēs tos pārsūtīt autoriem tikai tai gadījumā, ja autori būs paziņojuši aģentūrai savas adreses.

Nav domāts apturēt privāto koncertu rīkotāju darbību. Pēdējiem jāiesūta aģentūrai paziņojums, norādot atbildīgās personas vārdu un uzvārdu, adresi, agrāko nodarbošanos Latvijā, kā arī savas pašreizējās darbības galvenos principus.

Pirmie soļi mākslinieku darba aizsardzībai jau ievadīti. LCK 1. decembŗa sēdē pieņēmusi pagaidu noteikumus par autoru honorāru un izpildītāju mākslinieku tarifiem. Ir domāts arī par personisko autoru tiesību aizsardzību. Pagaidām aģentūra lūdz koncerta rīkotājus savās koncerta programās atzīmēt darbu negrozītus nosaukumus, mūzikas autorus un pie vokāliem darbiem arī tekstu sacerētājus. Stājoties pie kāda darba pārstrādāšanas vai apstrādāšanas darba pārveidotājam jāiegūst pirmautora piekrišana, vai vismaz jāsazinās šai lietā ar mākslas aģentūru.

Koncertu rīkotāju pienākumi attiecībā uz autoru honorāru iemaksu LCK mākslas aģentūrai ir vienkārši un skaidri. Sarīkojuma programmas eksemplārā rīkotājs pie katra darba atzīmē autoru honorāru noteikumos paredzēto likmi, saskaita summas un kopsummu pārved pa pastu LCK mākslas aģentūrai. Turpat arī nosūtāma programmas lapiņa. Okupācijas joslās, no kuŗām naudas pārvedumi uz Britu joslu vēl nav iespējami, koncertu rīkotāji honorāru summas līdz ar programmas lapiņām nodod apgabala komitejām, kas tās nosūta tālāk LCK mākslas aģentūrai ar kurjeru pastu.

Nošu materiālu, drāmatiskās literātūras un mūzikas instrumentu ziņā apstākļi ir ļoti šauri. Mākslas aģentūra šī trūkuma novēršanai paredz darīt iespējamo, bet pagaidām lūdz visus, kas ko zinātu par latviešu partitūru vai citu materiālu atrašanos sveštautiešu rokās vai citādos apstākļos, kas prasa kārtošanu, nekavējoties paziņot to mākslas aģentūrai. Tāpat svarīgi

---

šā nāvē. Daži runātāji vēl norādīja, ka PSRS doto valdības solījumu vairs nevarot grozīt, lai kā to nožēlotu. Atbildot interpelācijai, ārlietu ministrs Undēns atgādināja Zviedrijas viesmīlīgo polītiku pret pārējiem 30.000 baltiešiem, kuŗus nesūtot atpakaļ, ja tie paši nevēloties. Zviedrijas interesēs tomēr neesot, lai tie paliktu Zviedrijā.

Vēlreiz izdošanas jautājums apspriests zviedru ministru kabineta ārkārtējā sēdē. Zviedru kēniņš oficiālā audiencē pieņēmis PSRS ministru Čerņiševu un lūdzis to nodot viņa personīgu lūgumu ģenerālismam Stalinam, lai atceltu vienošanos par internēto baltiešu izdošanu līdz turpmākam, visvēlamāk uz vienu gadu. Otrā audiencē Čerņiševs karalim nodevis padomju valdības atbildi, ka, Padomju valdība atrod pastāvošo vienošanos starp viņu un zviedru valdību par negrozamu. Karali apmeklējis arī zviedru valdības galva Hansons un ārlietu ministrs Undens. Pēdējais paziņojis PSRS ministram Čerņiševam, ka pamatojoties uz ārstu ziņojumiem no internēto nometnēm, bada streiks izdodamo baltiešu veselību tiktāl novājinājis, ka viņi ievietoti slimnīcās un no turienes nekāds transports nevarot notikt.

Tādas ir akcijas, kas notikušas zviedru sabiedriskās domas ietekmē. Protesti pret baltiešu izdošanu seviški plaši aptvēra zviedru inteliģences aprindas. Baznīcās notika aizlūgumi par internētajiem baltiešiem, par tiem rakstīja laikraksti un demonstrēja akadēmiskās organizācijas. Baznīcas un akadēmiskās aprindas ar rakstiem griezās pie valdības un karaļa. Plašā saviļņojuma dēļ izdodamo baltiešu jautājumam 1. decembrī vēlreiz pieskārās ministru prezidents Hansons, norādīdams, ka patvēruma tiesībām ir savas robežas un tās nevar attiecināt uz kaŗaspēka daļām, vienalga lielām vai mazām. Viņš zinot sabiedrības uzskatu par baltiešiem, bet valdība ieņemto stāvokli nevarot grozīt. Izdodamo liktenis esot smags, bet kaŗš un tā sekas aizvien esot smagas.

Baltiešu izdošanas lieta atbalsojusies arī ārzemēs. Baltiešu organizācijas ASV griezušās pie zviedru karaļa un valdības neizdot baltiešus. Arī mūsu sūtņi Anglijā un Amerikā darījuši iespējamo šai lietā. Angļu parlamentā 5. decembŗa sēdē ārlietu ministrim Bevinam jautāts, vai zviedru valdība izdošanas lietā prasījusi padomu britu valdībai, uz ko Bevins atbildējis ar nē. Par jautājumu interesējies arī pazīstamais Galupa institūts, kas mēģinājis izzināt sabiedrisko domu. Aptaujā par baltiešu mājup sūtīšanu izteikušies 45% aptaujājamo, pret — 15%, par individuālo izlasi — 28%, bet 14% atbildējuši, ka nezin. Beidzot ar šo jautājumu ārkārtējā sēdē nodarbojusies arī Zviedrijas Sarkanā krusta valde. Prinča Kārļa vadībā pieņemts atzinums, ka būtu vajadzīgas garantijas, ka ar izdodamiem apiesies humāni. Sarkanā krusta delegāti varētu transportu pavadīt, ja valdība tam piekristu.

Bada streiks turpinājies pavisam 14 dienas. To vadījis Dr. Elmārs Eichfuss-Atvars. Tas noritējis stingrā disciplīnā. Pēc 8 dienām lielākā daļa streikotāju ievietoti slimnīcā, kur streiks turpinājies. Nervu sabrukumā 28. novembrī pašnāvību izdarījis streika dalībnieks ltn. mag. pharm. O. Lapa, kas miris. Streiks pārtraukts pēc tā vadītāja rīkojuma. Streikotāju parole bijusi: Mēs dzīvi nepadosimies! Streikā piedalījušies visi internētie baltieši: 150 latviešu, 10 lietuvju un 7 igauņi. Bruno Kalniņa iesniegumā zviedru valdībai starp citu norādīts, ka 55 no viņiem ir bij. gaisa izpalīgi, 17—20 g. v. zēni.

Kā zināms, padomju kuģis, „Kuban“ ieradās Trelleborgas ostā, lai uzņemtu izdodamos. Tas Zviedrijas krastus atstājis 3. decembrī, vedot līdzi 1600 internētos vācu kaŗavīrus. Baltieši šajā dienā atradās vēl slimnīcās un bada streiku turpināja, pārtraucot to tikai 6. decembrī.

Palidzēsim saprast

Nesen Londonā atvalinājumu pavadīja Anglijas armijas seržants, atgriezies no savas dienesta vietas Vācijā. Tur viņš sastapis daudz mūsu izklīdinātos tautiešus, runājis ar tiem, vērojis viņu parašas un palīdzējis nogludināt viņu ikdienas gaitas. Viņš bija redzējis daudz citu tautību pārvietotās personas. Zīmīga piezīme, ko šis seržants sarunā teica, bija šāda: „Es, aizbraucot uz Vāciju, tikai miglaini apjēdzu, kur Latvija atrodama uz kartes. Tagad, redzot jūsu cilvēkus vaigu vaigā, es pārliecinājos, ka mana informācija ir bijusi nepareiza. Jūsu ļaudis savās parašās, savā dzīves veidā un domu gaitā ir tādi kā mēs."

Tāda, lūk, ir vārīga rietrumeiropieša liecība. Diemžēl, ļoti daudz Anglijas salu iedzīvotāju labi nesaprot Eiropas sarežģītās nacionālās problēmas.

Tanī ziņā mūsu Vācijā izkaisītie tautas brāļi var darīt un dara lielu un svētīgu darbu. Viņi to dara tīri neapzinīgi, bet vēl labāk būtu, ja tie apzinīgi piepalīdzētu. Viņus vēro tūkstošiem angļu un amerikāņu karavīru. Un minētais seržants nav vienīgais, kam atveras acis, kas saprot, ka mēs neesam slāvi, ka mums ir pašiem sava nacionāla kultūra, sava dzīves zina, kas savos pamatos neatšķiras no vakareiropiskās.

Tam ir ārkārtīgi liela nozīme. Jo šie tūkstoši angļu karavīru, kas tagad uzturās kontinentā, ir arī Anglijas pilsoņi. Viņu vārdam nākotnes politikas veidošanā ir milzu nozīme. To, ko nevar panākt desmitiem un simtiem priekšlasījumu un laikrakstu sleju, panāk angļu Tomija stāsts par viņa vērojumiem kontinentā. Un angļu Tomijs nav klusētājs. Viņš atgriežas un runā, un uz viņu klausās. Jau tagad viņa runām ir bijusi liela ietekme. Kā jau teikts, mūsu tautieši var apzinīgi stipri piepalīdzēt šai procesā.

Vispirms ar savu uzvešanos. Godam teikts, līdz šim tā ir bijusi visumā nevainojama. Visi vērotāji, ko izdevies satikt, ar sajūsmu runā par mūsu tautiešiem. Tomēr der vienmēr paturēt prātā, ka pēc mūsu uzvešanās spriež par visu tautu, spriež par tās garīgo gatavību, par viņas nacionālo mugurkaulu. Un no tā, kāds šis spriedums, ir atkarīgs lēmums, vai mūsu tieksmi uz patstāvīgu politisku dzīvi, mūsu prasību pēc tās atbalstīs.

Tātad, tautieši, ziniet, ka jūs varat daudz darīt mūsu nākotnes labā. Jūs esat ne tikai no bangas sadragātas laiviņas izmesti ļaudis, kas pagaidām atraduši patvērumu svešā krastā, bet arī mūsu brīvības cīnītāji.

Otrs veids, kādā mūsu izkaisītie tautieši var palīdzēt, ir: meklēt saskari ar angļu un amerikāņu karavīriem un sarunās tiem izskaidrot mūsu sarežģītās problēmas, mūsu vēsturi un mūsu tiesības. Nezināšana ir mūsu ienaidnieka stiprākais ierocis. Viņa metode ir — zveja dulkainos ūdeņos. Mūsu pienākums ir ūdeņus noskaidrot.

Mēs esam eiropieši, un Eiropa ir nedalāma. Jo drīzāk to sapratīs, jo īsāks būs mūsu sāpju ceļš. Jo drīzāk vecās rietumu kultūras tautas apzinīgi sapratīs, ka atgriezdamas mūs un mūsu ciešanu biedrus no Eiropas, tiek atgriezts zars no viņu pašu koka un rēta smeldz viņu pašu miesā.

„Londonas Avīze"

Nākotnes projekts

Latvijas sūtnis Vašingtonā Dr. A. Bīlmanis izdevis grāmatu *„Baltic States and Vorld security Organisation"* (Baltijas valstis un pasaules drošības organizācija). Šinī grāmatā sūtnis Bīlmanis apraksta Baltijas valstu vēsturi un attēlo pašreizējo stāvokli. Autors pierāda, ka ilgstoša miera nodrošināšanai Eiropā jārada Baltijas valstu neatkarība. Viņš iesaka Igauniju, Latviju un Lietuvu proklamēt par neitrālām valstīm un šo neitrālitāti garantēt ar lielvalstu līgumiem, kā tas ir ar Šveici. Tālāk pēc viņa domām būtu jārada Baltijas valstu brīva federācija ar ASV līdzīgu konstitūciju. Šī federācija sastādītu 67.000 kv jūdzes lielu telpu, t. i. tādu telpu, ko tagad aizņem Holande, Beļģija, Šveice, Dānija un Luksemburga kopā, un tai būtu 6 miljoni iedzīvotāju, kas ir apm. tikpat daudz, cik Austrālijā. Padomju Savienībai tāda brīvu un miermīlīgu valstu federācija netikvien kā nebūtu nekāds apdraudējums, bet zināmā mērā pat nodrošinājuma faktors pret Eiropas ziemeļrietumiem.

„A. Z."

Iecelšanas

Par latviešu sporta lietu kārtotāju emigrācijā LCK iecēlusi Alfredu Bērziņu. Visās sporta lietās lūdz griesties pie viņa, *Düvekenstr. 21. Lübeck.* — Latviešu YMCA's priekšnieks prāvests Bergs par YMCA's ģenerālsekretāru iecēlis Belizaru Radziņu. LCK šo iecelšanu apstiprinājusi. Adrese: *Frische Quelle" — Hiddesen bei Detmold (Lipe).*

„IB"

zināt, vai nav kur pamesti prombūtnē esošo tautiešu vērtīgi mūzikas instrumenti. — Mākslas aģentūrai sūtāmie raksti adresējami: *LCK mākslas aģentūrai, Latvian DP Camp „Frische Quelle" — Detmold — Hiddesen (21).*

Par LCK mākslas aģentūras vadītāju iecelts mag. iur. Jēkabs Rasmanis.

„IB"

Juriskonsultācijas birojs

Ar LCK lēmumu pie juridiski-administrātīvās nozares nodibināts juriskonsultācijas birojs, kuŗa uzdevumos ietilpst: izdot personības dokumentus izdarīt visāda veida apliecinājumus un sniegt juridiskus padomus. Juriskonsultācijas biroju vada zv. adv. Arvids Lazdiņš.

„IB"

Vēlēšanas nometnēs

LCK 19. decembrī pieņēmusi pārejas noteikumus pie nometņu vēlēšanu instrukcijas (BLV Nr. 18.). Noteikumi nosaka, ka nometņu pārstāvības organu vēlēšanas saskaņā ar instrukciju izdarāmas vēlākais līdz 1. februārim un ka pārvēlami visi nometņu pārstāvības organi, kas nav ievēlēti saskaņā ar instrukciju. Vienā laikā ar nometnes pārstāvības organiem, ievēlami arī vietējo sabiedrisko tiesu tiesneši un substitūti.

Algu nodoklis

LCP 21. novembrī pieņēmusi noteikumus par algu nodokli. Tie nosaka, ka Vācijā nodarbinātie Latvijas pilsoņi, ja viņu alga netiek maksāta no kādas latviešu komitejas līdzekļiem un ja alga nav pakļauta vācu algas nodokļa noteikumiem, maksā algas nodokli 5% apmērā no brutto algas, ja tā pārsniedz 60 markas mēnesī. Tādu pat nodokli maksā autori un izpildītāji mākslinieki no saņemtiem honorāriem, ja pēdējo kopsuma autoram, resp. izpildītājam māksliniekam pārsniedz 60 markas mēnesī. Nodoklis maksājams tai latviešu komitejai, kuŗas darbības rajonā nodokļa maksātājs nodarbināts, vai kur autoram un izpildītājam māksliniekam radušies ieņēmumi. Ja honorāri saņemti no dažādām vietām un tie katrs nesasniedz 60 markas, bet kopā mēnesī pārsniedz šo summu, tad nodoklis maksājams komitejai, kuŗā nodokļa maksātājs reģistrēts. Nodoklis nomaksājams saņemot algu vai honorāru. Algu nodoklis nāk par labu LCK un ir spēkā ar 1945. 1. decembri.

Tajā pašā sēdē LCP nolēmusi, ka visi latviešu periodiskie izdevumi un saimnieciskie pasākumi Vācijā, piem., kantīnas, kooperatīvas kopas, rūpniecības uzņēmumi, amatnieku darbnīcas, grāmatu apgādi, transporta pasākumi u. t. t., tiklab komiteju, kā privāti pasākumi, maksā LCK 20% no savas tīrās peļņas. Šie atskaitījumi spēkā ar 1945. g. 1. novembri.

Aizliegts mainīt dzīves vietu

Kā „Lībekas vēstnesis" 19. dec. ziņo, ar Militārās valdības rīkojumu visā angļu joslā bez attiecīgu iestāžu atļaujas aizliegts mainīt dzīves vietu. Rīkojums attiecas arī uz pārvietotām personām, izņemot, protams, gadījumus, kad pārvietotās personas izvietošanas nolūkos uz citām vietām pārceļ pati Militārā valdība.

LATVIEŠI MINCHENĒ

Ik rītu, ik vakaru mēs — trimdinieku saime, sākam un beidzam ar sapni par dzimteni. Kā sarkans pavediens mūsu dzīvē vijas cauri neatvairāmas domas par zemi, kuŗas vārds ir Latvija un par visu to, kas ap to saistās. Mēs klusējam un ciešam. Nāk prātā Skalbes milzis, kas savā lielajā laimē, ka atkal var nest kalnu — kļuva kluss. Bet kluss var tapt arī dziļā smeldzē, kāds tagad mācās virsū mums. Mēs tiekam aprūpēti un paēdināti, mēs jūtam rietumu demokratiju gādību par mums, bet mēs jūtamies vientuļi un pamesti, jo neatrodamies savā zemē, bet svešos ļaudīs un svešā malā, ierauti chaotiskā un mutuļojošā pasaulē.

Jau otro Jaungadu pavadām trimdā. Šī laika vēl nebija gana, lai atdarītos ceļš uz dzimteni. Pa šo laiku gan Minchenes, Loengrīna nometnes tautiešiem (ap 800) pēc dzimtenes atstāšanas, kā vēl ļoti daudziem, bija jāpārstaigā daudzi gari ceļi, lai te, Vācijas pamalē, rastu pajumti un aprūpi. Tie ir gan Sudetijas un Saksijas, gan Tiroles un Dachavas tranzītnometņu pārcelotāji. — Vecajam gadam aizejot, vi-

ņu vienotā saime bija pulcējusies sarīkojumā, kufā kupli bija pārstāvēta nometnes UNRRA's vadība, ar kufu Loengrīna nometnes tautiešiem jo labas un siltas attiecības. Viesu vidū bija arī Bavārijas apgabala latv. komitejas priekšsēdis A. Reins un mūsu kaimiņtautu — lietuviešu un igauņu pārstāvji. Skol. A. Richtera uzrunā ko angliski pārtulkoja pazīstamais sportists, pasaules rekordists P. Bernhards, lika atcerēties mūsu trimdinieku gaitu labvēļus, izsakot līdz ar to arī visu loengrīniešu nedalīto prieku, ka šo tautu pārstāvji atrodas viņu vidū. Sirsnīgus vārdus teica nometnes UNRRA's vadības pārstāve H. Filipoviča, klātesošos uzrunājot latviešu valodā. Līdz vecā gada divpadsmitajai stundai abi nometnes kofi V. Bērzkalna un J. Kalnieša vadībā noskandināja vairākas latvju dziesmas. Gadmijā savus tautiešus un viesus apsveica nometnes latviešu aprūpes vecākais inž. E. Palde „Dievs Kungs ir mūsu stiprā pils" un trīskārtīgi nodziedot Latvijas himnu, tautieši ievadīja 1946. gadu. Pusnakts stundā dzejn. Klāra Zāle izjustos dzejas pantos raidīja Visuvarenā priekšā visu lūgšanu. Sirsnīga sarocīšanās un vēlējumi tad savilņoja plašo sarīkojuma saimi. Cerību pilni loengrīnieši iegāja Jaunajā gadā, tajā pašā laikā apzinoties, ka mūs var pārsteigt arī nevēlamais. Tomēr arī šādā gadījumā lai nesatricināta paliek apņemšanās jebkādos apstākļos paturēt karstas sirdis un skaidras galvas. *A. C.*

Skautu darbs

Skautu turpmākam darbam latviešu skautu Kursas apgabalā (amerikāņu okupāc. joslā) priekšnieks V. Klētnieks devis šādus norādījumus:

Vienībām nekavēties ar latvisko nosaukumu izraudzīšanu. Izraudzītais nosaukums jāpaziņo Kursas apgabalam, kas tad ierosinās vienības apstiprināšanu Latviešu skautu priekšniekam. Visas vēstules vēlams sūtīt ierakstītas. Vadītājiem, lai saņemtu pagaidu apliecības, jāiesūta vadītāju aptaujas lapa. Paraugi saņemami pie novadu priekšniekiem. Vienībām un novadiem ieteicams uzņemt sakarus ar „Dzintarzemes" skautu novadu un vienībām Beļģijā, piesūtot viņiem materiālus un atvieglojot viņu gaitas.

Lai krātos materiāli skautisma vēsturei, apgabala vadībai piesūtami visi pavairotie materiāli, kas raksturotu latviešu skautu tagadējo darbu (apliecību un pārbaudījumu lapu paraugi, apkārtraksti, dažādu iesniegumu noraksti, raksti presē, fotografijas, pašpagatavotas zīmes u. c.). Vienībās un novados šādu materiālu sakārtošana ir sekretāru pienākums vai arī tas uzticams kādam vadītājam, vai vecākam skautam.

Sekmīgam darbam nepieciešams darbības kalendārs novadam un vienībām. Kur tāds vēl nebūtu sastādīts, tas nekavējoties izdarāms pēc Kursas apgabala priekšnieka 1. apkārtraksta. Ar trimestra liecību izsniegšanu skolās, pārbaudāmas arī skautu sekmes. Skautiem ar nepietiekamām atzīmēm pieškiramis atvaļinājums līdz nākamā trimestra beigām — viņš nevar piedalīties nodarbībās un lietot skauta tērpu. Vēlams iekārtoties, lai pārējie skauti palīdzētu nesekmīgajiem sekmes mācībās uzlabot.

No 5.—11. janvārim Kleinkēcas latviešu nometnē notika skautu vadītāju sagatavošanas kursi, bet 12. un 13. janvārī amerikāņu okupācijas joslas skautu vadītāju konference. *A. L.*

Pie Šlezvigas un Holšteinas latviešiem

Brauciens no Lībekas uz Hamburgu ir pagrūts. Nobraukt ap 60 km pa dzelzceļu tagad nav joka lieta, ievērojot to, ka brauciens notiek valējā platformā un ilgst ap 7 stundas, kamēr no debesīm nāk zemē kaut kas vidējs starp sniegu un lietu. Ja jums kāda laipna jaunava piedāvā patvērumu zem segas, tad vismaz esat pasargāti no varbūtēja reumatisma.

Hamburgā jums darīšanas turienes aprūpes birojā, kas stūrgalvīgi sevi dēvē nepareizā latviešu valodā par „aprūpības biroju". Ja jums vajadzīga apliecība, ka esat Latvijas pilsonis, jums laipns jauneklis ar vienu roku uz mašīnas uzsit apliecību (otrā rokā viņam cigarete), ka esat „subjekts" (citur rakstītu „citizen"), un tad apmierināts varat doties uz Hamburgas inteliģences nometni „DR". Tas ir 14 stāvu debesskrāpis, kas iekārtots kā transita nometne. Latvieši un citas Baltijas tautas novietotas piektajā un sestajā stāvā. Visām trim tautām baltiski labā saskaņā darbojas kopēja komiteja. Latviešu kultūras dzīve izpaužas vienreiz nedēļā rīkotā priekšlasījumu vakarā, darbojas skola un skautu vienība. Vai tas ir pietiekami, lai šo mītni varētu uzskatīt par inteliģences nometni, par to grūti ārpusniekiem spriest. Pašiem „DR" iemītniekiem liekas, ka tas ir pietiekami, ievērojot to, ka notiek vēl dejas vakari, kino izrādes un viņus 24 stundu laikā var izlikt no nometnes. Tā tas arī ar daļu notika šinīs dienās, jo „DR" nometnē paredzāms novietot Baltijas studentus, kas pielaisti studēšanai Hamburgas universitātē.

Pavisam citāda rakstura nometnē nokļūst ceļotājs, kas ierodas Icehoes pilsētā. Nometne ierīkota t. s. Valderzē kazarmās. Kā jau kazarmu, novietojuma ziņā tā ir līdzīga Lībekas Mezenes kazarmu nometnei. Ir arī citas līdzības. Mezeniesi, piem., izbūvēja Lībekas sporta zāli. Icehoieši izbūvējuši baznīcu, teātri un klubu. Bet jau šī līdzība rāda lielo starpību. Mezeniešu galvenā kultūras darbība ir piedalīšanās ik vakarus rīkotās dejās. Icehoiešiem arī ik vakaru notiek kāds sarīkojums, bet kāds! Reiz nedēļā notiek referāts, reiz nedēļā diskusijas (piem., kāda nozīme audzināšanai un iedzimtībai vai arī — vai izdosies latviešu tautas dziesmas atdzīvināt? u. tml.), reiz nedēļā notiek vakarēšana, kur visi dalībnieki iemācās kādu jaunu tautasdziesmu un strādā rokdarbus, pārējie nedēļas vakari aizņemti ar kursiem (šoferu kursi, valodu u. c. kursi) un cita veida sarīkojumiem. Dejas vakari notiek, bet reti. Ik vakarus nometnes baznīcā ir junda. Tā ir īsa, bet svinīga ar garīgu dziesmu, lūgšanu, valsts himnu, kādu patriotisku uzrunu. Sestdienās jundā ierodas gaidas un skauti ar karogu. Darbojas skolas, gaidas un skauti, arī YMCA. Īpašs vārds sakāms par pašu baznīcu. Tā izbūvēta kazarmu zirgu stalļa otrajā stāvā. Milzīga apmēra ēka atlāvusi zem tā paša jumta novietot arī skautu mītni, teātri un klubu. Sienas visām šīm telpām celtas no artilerijas patronu kastēm. No tā paša materiāla taisīti arī sēdekļi un citas mēbeles. Materiāls ir tāds, ka izbūve atgādina bišu šūnu veidojumu, šis vienveidīgais materiāls panācis arī visai noskaņotu stilu, kaut gan katru telpu darinājis savs meistars. Sienu gleznojumi teātrī un klubā tikami papildinā iekārtu. Tāpat arī iederīgi ir kluba dekorātīvie kokgriezumi un kalumi. Ja icehoieši neapsīks savā rosībā, uz viņu nometni būtu jāaizved tie ārzemju žurnālisti, kas raksta, ka DP galvenā nodarbošanās esot gulēšana, ēšana, dejošana un sīkas blēdības.

Un atkal citādi izskatās nākošā centrā, kur nokļūst ceļotājs. Tā ir Neiminstere. Jums laimējas sameklēt aprūpes biroja priekšsēža dzīvokli. „Visi vīrieši ir mežā, malkas talkā", — Jums paziņo sieviete, kam lielas dāvanas būt laipnai un kas noskatās uz jums ar tādu skatu, ka paliek neveikli, ka esat vīrietis, bet neesat malkas talkā. Malkas talka vakarā beigusies, un aprūpes birojā sākas liela rosība. Notiek Sarkanā krusta paciņu un drēbju dalīšana. Latvieši te gandrīz visi dzīvo privātos dzīvokļos. Satiekoties šai vakarā, viņu sarunu temats ir tikai paciņu saturs vai drēbju kvalitāte. Tā ir ar sevi un dzīvi apmierinātu ļaužu saruna. Bez tam ļaudis ir atklāti, skolu nav (esot par maz bērnu un mazuma dēļ taču nav vērts pūlēties), kultūras nodarbju nav.

Un tad ceļotājam rodas vajadzība nokļūt pavisam citā pusē — Gesthachtā, „Saules" nometnē. Te atkal cits nometnes raksturs. Ļaudis dzīvo barakās. Arī te priecājas vai kurn par uzturu, bet ir arī citi sarunu temati. Ir nometnē rosinātāji, kas savu lietu vēlas padarīt par visu lietu. Tiek propagandēti arodu kursi, iznāk laikraksti, darbojas skolas, darbojas gaidas un skauti. Nometne ir plaša un tās darbība tik vispusīga, ka ceļotājam liekas, ka te jāpaliek dažas dienas, lai ar visu iepazītos. Bet ceļotājam nākas konstatēt, ka arī šai Saulei ir plankumi. Tie gan ir sīki un redzami no rīta uz naktskrekla, bet ceļotājs ir mazasinīgs un mazdūšīgs un tādēļ spiests, neiepazīstoties ar visiem Saules labumiem, doties atkal uz citurieni — šoreiz atpakaļ uz Lībeku. Atkal ceļošana notiek uz valējas platformas, bet šoreiz neviena jaunava nepiedāvā patvērumu zem segas, kaut apkārt gaudo stindzinošs ziemelis... *Dr. D.*

Pirmās latviešu darba rotas gaitas

Pag. gada septembŕa beigās mums, Austrumfrīzijā internētajiem plkv. Oša kaŕavīriem — paziņoja, ka top dibināta latviešu darba rota, kas strādātu pie angļiem. Paziņojums radīja saprotamu interesi un darba rotai pieteicās ap 1800 kaŕavīru. 18. oktobrī sańēmām pavēli doties ceļā. Pirms tam mūs uzrunāja pulkvedis Osis, liķdams visiem pie sirds būt īstiem latviešiem, turēt augstu savu un vienības godu un kaŕavīru tikumus, jo pēc pirmās vienības izturēšanās un stājas spriedīs arī par pārējiem latviešu kaŕavīriem.

Mašīnu rūkoņa, atvadu saucieni un mājieni, rudens ziedu un pirmā latviešu kaŕavīru darba rota atvadās no tik pazīstamajām vietām. Nepilnīgi apģērbtus, caurām drēbēm un apaviem, bet smaidošām sejām — tādus mūs redzēja izbraucot cauri Oldenburgai. Bijām un izbijām vairākās vietās, līdz nonācām Budevardas barakās, 9 km no Wilhelmshafenas. Tur palikām līdz 6. novembrim, kad pārcēlāmies uz Seghorna ciemu.

Šoreiz esam apmierināti, jo telpas ir labas, ar centrālo apkuri, visiem gultiņas u. t. t. Darbs ir pie kādas kanādiešu vienības. Ceļam noliktavas, garāžas, ceļus un laukumus. Uzturs pietiekams. Esam sańēmuši arī personas apliecības, ka esam attiecīgās kanādiešu vienības dienestā. Mūsu ticība Latvijai ir nesalausta. Mēs ticam un nešaubāmies, ka reiz sapnis kļūs par īstenību.

A. Grīnbergs

Tautiešu veltes

Auerbachas gūstekņu nometnē atrodas ap 250 latviešu kaŕavīru. Viņu vidū daudz invalīdu. Pirmās zińas par šiem kaŕavīriem ievācis LSK pārstāvis A. Strazdiņš. Vairākos apmeklējumos pie nometnes un pilsētas amerikāņu komandanta viņam izdevās panākt, ka 18. novembrī varēja nodot lielāku daudzumu Ambergas tautiešu ziedojumu. Drīz pēc tam sańemta vltn. V. Reimańa, Fr. Dombrovska, A. Frīdenberga, V. Ozola, A. Spanges un O. Līdeka ziņa, ka 18. novembŕa rītā visi latvieši pirmo reizi pēc 7 mēnešiem sańēmuši Ambergas tautiešu veltes. Tuvojoties Ziemas svētkiem, tas Ambergas un Vilsekas latviešu nometņu iemītniekiem deva jaunu mudinājumu. Ziedojumus nodeva bagātīgi un 20. dec. atkal nometnē varēja nodot auto kravu ar svētku sainīšiem katram kaŕavīram. Atkal divas dienas vēlāk vajadzēja ierasties pie komandanta, lai sańemtu kaŕavīru pagatavotās bērnu rotaļlietiņas.

Sulcbachas nometnes latvieši ar pulkv. V. Saulīti pārvietoti uz cituriene. Ambergas slimnīcā ārstējas 7 latvieši. Arī viņi uz svētkiem sańēma veltes. Auerbachā kaŕavīri visvairāk izjūt tabakas trūkumu. Te varētu nākt talkā visi Ziemeļbavārijas un Oberpfalcas latvieši, jo turpmāk sainīšus kaŕavīriem Auerbachā varēs nodot biežāk un arī uz vārda. Uz sainīšiem jābūt sūtītāja adrese, bet to nevar privātie, tāpat nepieņem privātus lūgumus par atbrīvošanu vai privātus apmeklējumus. Sainīši sūtami LSK pārstāvim Antonam Strazdiņam, *Pestalozzi Schule, Amberg.* *A. Str.*

Vēlēšanas Kaselē

Kaseles nometnē vietējās komitejas vēlēšanas saskaņā ar LCP noteikumiem no 612 vēlētājiem balsošanā piedalījās 60%. Par komitejas priekšfēdi ievēlēja zv. adv. Jurjānu, bet par locekļiem skolas pārzini A. Tēraudu, inž. Dr. O. Makstenieku un P. Greizi; revīzijas komisijā: cand. jur. E. Galiņu, Ed. Bankovski, Dr. R. Līci, inž. Skuju, Kr. Insbergu un skol. P. Olekalnu. No komitejas vadības aizgājis vienīgi līdzšinējais komitejas priekšsēdis prof. R. Markus, kas nekandidēja.

Kaselē ap 800 tautiešu dzīvo mūŕa barakās. Saskaņa laba, tāpēc arī sabiedriskais darbs sekmējas. Mākslinieciško pasākumu dvēsele nometnē ir komponists J. Norvilis, kas vada nometnes kori, māca dziedāšanu skolā un sniedz mūzikālo un speciālo izglītību jaunajiem māksliniekiem, kā arī čakli nododas komponēšanai. — Ziemas svētkos nometnē mūsu bij. kaŕavīriem nosūtīja veselu auto kravu velšu, to starpā cimdus, zekes, veļu, segas u. t. t. Velšu sarūpēšanā bija piedalījušās arī Kaseles tuvākās mazākās latviešu nometnes — Esvega (dzīvo 60 tautiešu), Vicenhausena (100), Obereverena (200) un Horsfelde (80).

„IB“

Neunburgas v./W.

aprińka nometņu delegāti, pārvēlot aprińka latviešu komiteju, par priekšsēdi ievēlēja līdzšinējo — R. Strazdiņu (Švarchofena), bet par locekļiem Irmu Tūrmani (Neunburga), Treibergu (Bodenvēras, Apini (Hilštadte) un Skursteni (Bodenvēra Revīzijas komisijā: Prinkalnu (Bodenvēra), Masulānu (Neunburga) un Libertu (Svarchofena).

V. Zirnītis

Dr. Lolla vergu grupa

Debesis noskaidrojās un caur pelēko mākoņu skrandām brīžiem paspīdēja saule. Tālumā atmirdzēja mūsu Jūrmalas krasti, kur biju pavadījis skaistu vasaru. Atcerējos, arī kādu dienu, kad vācu patruļa mani apcietināja. Tas notika Majoros, restorāna dārzā. Biju iegājis paēst pusdienas. Pēkšņi ieradās žandarmi un pārbaudīja dokumentus. Daudzus apcietināja. Man nebija darba apliecības. Sańēma arī mani. Novietoja automašīnā, kur jau atradās kāds jauneklis, cieši piesiets pie sēdekļa, ar sasistu seju. Vācu žandarms vēl arvien viņu sita. Riebīgi bija to redzēt.

— Sveiciniet latviešus, — jauneklis drūmi teica, — un pasakiet, ka arī jaunais Feldmanis ir miris par Latviju...

Viņš bija pārliecināts, ka viņu nošaus.

Pārbaudot dokumentus vēl reizi, mani toreiz atlaida. Biju taču izpildījis visas pavēles un pasē bija zīmogi par atbrīvošanu no kaŕa dienesta. Jaunekli un vēl citus latviešus vācieši aizveda.

— — — — — — — — —

No Daugavgrīvas izpeldēja liels sanitārais kuģis un pievienojās mūsu karavānei. Tad sākām braukt. Skatām pamazām izgaisa mūsu krasti un palika tikai atmiņas...

Tuvojās pusdienas. Vāciešiem virtuvēs atkal vārija mūsu zemes labumus, bet mums tos nedeva. Ar saviem trūcīgiem produktu krājumiem toreiz uzturējām arī leģionārus, kuŕiem nebija nekā ko ēst.

Lēni aizgāja diena un pienāca dzidra, zvaigžņota nakts. Kuģa sardze atkal sadzina mūs bunkuros un pavēlēja iet gulēt. Bet kā? Nebija vietas kur nolikt pat kāju, par gulēšanu nemaz nedomājot. Satupāmies kautkā un nikām.

Vēl pagāja viena diena un nakts. Nākošā rītā iebraucām Dancigas ostā, kas bija pilna kuģiem un vergiem vāczemei.

Darbā Vācijā

Bija skaista rudens diena, kad minām pirmo soli uz Vācijas krasta. Vispirms mūs noškīra no leģionāriem un aizveda uz kādām kazarmēm, kur novietoja netīros zirgu stallos. Te mums pievienoja 150 liepājniekus, kas šurp bija atvesti ar vilcienu caur Lietuvu. Mūsu pulks pieauga uz 300. Žandarmus nomainīja vācu kaŕavīri.

Tā nodīvojām vairākas dienas. Ēdām lieso vācu zupu, dzērām škidro alu kantīnē un gaidījām savu likteni. Runājām par latvju meitenēm, kas palika dzimtenē, dziedājām par mūžam ziliem Latvijas kalniem, par Daugavas abām malām un vēl daudzas dziesmas, kas vienoja mūs kopējām domām. Dziedāšana izveidojās par skaistu paradumu, ko arī turpmāk, pat vistumšākos brīžos piekopām.

Kādā dienā vācieši mūs atkal veda uz atutošanu vācu nekam nederīgās pirtīs. Pat nomazgāties tur lāga nevarēja. Tad paziņoja, ka būs vācu ārstu komisija. Radās cerības atgriesties mājās, jo daži apgalvoja, ka daudzus latviešus „izbrākējot“ un sūtot atpakaļ. Kropļus patiesi atzina par nederīgiem darbam, slimos liepājniekus sūtīja atpakaļ, bet rīdziniekiem bija jāpaliek Vācijā, jo Rīga jau bija kritusi. Mūs, darbiem derīgos, kā siłkes sablīvēja preču vagonos, pa 50 cilvēku katrā un vācu apsardzībā sūtīja tālāk.

Braucām vairākas dienas. Caur dzelońdrātīm aizrestotiem logiem un durvju škirbām zińkārīgi vērojām vāczemi un redzējām, ka to kaŕa posts vēl nebija skāris. Redzējām rūpīgi koptus laukus.

— Varbūt nemaz tik ļauni nebūs?

— Strādāsim un nogaidīsim kaŕa beigas.

— Atnāks anglo-amerikāņi un mūs atbrīvos.

— Tad varēsim atgriesties dzimtenē.

— Jā, Latviju kā konfekti mums pasniegs uz paplātes! — kāds ironizēja.

Latviešu vācu univērsitātu pilsētās

Getingenā un tuvākā apkārtnē dzīvo ap 300 latviešu. Pašā pilsētā viņu rīcībā nodota kafejnīcas ēka, kuŗā paslaik mitinās tuvu pie 200 tautiešu; pārējie dzīvo privāti pilsētā un apkārtējos ciemos. Getingenas latviešu mītnē uzturas arī ap 40 studentu, kas mācās šejienes Georga Augusta universitātē. Dała no tiem studijas beigusi jau Latvijā un šeit vēlas iegūt doktora gradu savā speciālitātē. Studentu lielākā tiesa juristi un tautsaimnieki, seko filologi, mediki un dabaszinātnieki. Lekcijas universitātē lasa arī Latvijas universitātes mācības spēki — prof. T. Celms un doc. L. Šulcs. Pēdējais ir arī Getingenas latviešu komitejas priekšsēdis. Viņi, un arī studentu saime, aktīvi piedalās šejienes sabiedriskajā dzīvē. Lielākais sarīkojums bija Baltijas tautu studentu vakars ar pašu studējošo priekšnesumiem. — Bonnā mūsu tautieši, skaitā 180, tagad apvienoti DP nometnē Oberkaselē uz Reinas krasta. Tā ir starptautiska nometne, kuŗā dzīvo latvieši un dienvidslāvi, ierīkota pa dałai fabrikas korpusā, pa dałai privātās mājās. Visi nometnes iemītnieki aicināti darbā pie angļiem. Strādājošiem izsniedz papildu devas. Bonnas universitātē, kas nesen uzsākusi darbu, studē arī ap 30 latviešu. Tie visvairāk izvēlējušies medicinas fakultāti. Studenti gaida savas mītnes iekārtošanu pilsētā, jo satiksme starp Bonnu un Oberkaseles ciemu ļoti apgrūtināta. — Heidelbergas universitātē patlaban studē 12—15 latviešu, kas dzīvo UNRRA's studentu mītnēs. Studentu mītnes atklāja 15. dec.

„IB"

Paziņojumi

— BALK priekšsēdis paziņo, ka Bavārijas Apgabala latviešu komitejas un revīzijas komisijas kopsēde notiks š. g. 15. janvārī pl. 10 Minchenē, Hercoga Rūdolfa ielā 49. Darba kārtībā: saimniecības un finansu dałas darbības iekārtojums, administrātivās un sociālās aprūpes dałas darbības iekārtojums un Bavārijas apgabala vēlēšanu komisijas izraudzīšana. Visi BALK un revīzijas komisijas locekļi lūgti katrā ziņā ierasties.

Nujorkas latviešu dzīve

Par latviešu dzīvi Nujorkā Amerikā iznākošais mēnešraksts „Drauga Vēsts" raksta:

„Nujorkā dzīvo daži tūkstoši latviešu. Vērtējumi par īsto skaitli ir dažādi. Tādu tautiešu, kas vai nu piedalās latviešu organizācijās, vai vismaz apmeklē sarīkojumus, varbūt, nebūs vairāk par 2,5—3 tūkstošiem.

Pēc pirmā pasaules kaŗa, kad latvieši cīnījās lai iegūtu brīvību no svešas varas, arī Nujorkas latviešos atdzīvojās vecās dzimtenes mīlestība. Rosīgi organizēja palīdzību Latvijai, komitejas brauca uz Vašingtonu balstīt neatkarīgās Latvijas valsts atzīšanu. Kopā ar citu apgabalu latviešiem, nodibinājās latviešu nacionālā liga, kas cītīgi un sekmīgi strādāja topošās Latvijas labā. Ligas Nujorkas nozare, diemžēl, sen jau iznīkusi. Tāpat kopā ar citur Amerikā dzīvojošiem latviešiem nodibināja Tirdzniecības ligu preču apmaiņai starp Ameriku un Latviju. Vadītāju vidū tomēr drīz parādījās domstarpības, tad škelšanās un pēc dažu gadu grūti veiktas dzīvības Tirdzniecības liga nogrima nebūtībā, atnezdama tikai zaudējumus dalībniekiem. Starp tagad Nujorkā pārstāvošām organizācijām vecākā, plašākā un turīgākā ir Nujorkas latviešu palīdzības biedrība, kas ar dibinātu lepnumu var atskatīties uz vairāk kā pussimts gadu ilgu darbību. Starp viņas biedriem, kuŗu skaits sniedzas jau pāri par 200, atrodami dažādi politiski noskaņojumi, tomēr visi latvieši, visi cītīgi strādā kopējā darba laukā. Seviški plašu sabiedrības piekrišanu tā ir ieguvusi pēdējos gados tagadējā priekšnieka Lenova vadībā. Nujorkas latviešiem nav pašiem sava biedrības nama. Tādēļ šī biedrība jau vairākus gadus krāj līdzekļus nama pirkšanai.

Otra vecākā organizācija, kuŗā ieiet komūnistiski noskaņotie tautieši, periodiski vairākkārt mainījuši savu vārdu un pašlaik saucas par Vienības klubu. Agrāk uz savas skatuves tā sekmīgi uzveda dažu labu latviešu darbu. Pēdējā laikā krievu ražojumi bīda latviešu orīģinālus pie malas.

Nujorkā jau dažus gadus pastāv „Latvian Relief, Inc.", kas ar Nujorkas latviešu biedrības laipnu sadarbību pagājušā gadā savāca 1800 dolārus, kuŗus caur Amerikas Sarkano Krustu nosūtīja Zviedrijas Sarkanam Krustam latviešu bēgļiem Zviedrijā. Tagad rīko drēbju vākšanu nelaimīgajiem latviešiem, kas izkaisīti pa Eiropu. „Latvian Relief, Inc." tika uzņemts Amerikas kaŗa fondā, un tam bija solīts no šī fonda naudas atbalsts. Tas bija domāts visiem latviešu trūkumcietējiem, tiklab bēgļu gaitās ārzemēs, kā dzimtenē. Tam nolūkam arī dažas citas organizācijas, no kuŗām lielākā dała esot komūnistu vienības, nodibināja „Amerikan Relief for Latvia", kas vāca līdzekļus tikai „ģeografiskajai" Latvijai.

Produktu sadales vietās reizēm izsniedza zirņu miltu viru, no kuŗas saslimām ar caureju. Vagonos izcēlās riebīga smirdoņa, jo ārā nelaida. Laikam baidījās, ka neaizbēgam.

— Bet kurp mūs ved?

To neviens nezinājām.

Iebraucām Oldenburgā. Mums pavēlēja kāpt laukā no vagoniem un nostāties rindās. Atkal mūs skaitīja un pārskaitīja vairākas reizes. Ar skaitīšanu vāciešiem neveicās. Kad bijām kautkā saskaitīti, mūs veda caur pilsētu, kas toreiz no kaŗa posta vēl nebija skarta. Bet cilvēki bija drūmi un uzlūkoja mūs naida pilnām acīm.

— No kuŗienes? — daži jautāja.

— No „Butterlandes"! — mēs atjokojām.

— Ach Lettland! So, so, — viņi čukstēja un badīgajās sejās atplauka smaids.

Jā, mūsu zemi arī te labi pazina.

Ceļā mēs nomaldījāmies, lai gan pavadoņi katram garāmgājējam prasīja ceļu, un tikai vēlā pēcpusdienā sasniedzām kazarmes. Kad ienācām sētā, sāka šaut zenītartilerija. Pametām savas paunas pagalmā un saskrējām pagrabos. Tur nonīkām vairākas stundas, līdz atsauca gaisa trauksmi. Kad pēc tam izgājām laukā, atradām, ka bijām kārtīgi aptīrīti. No mūsu somām bija pazudis speķis, papirosi un sviests. Nu bijām visi līdzīgi, padoti postam un badam.

Mums ierādīja telpas, izlasīja no mūsu vidus vācu valodas pratējus, kuŗus norīkoja par tulkiem, un tūlīt iesaistīja nocietinājumu darbos. Lika rakt bedrītes ceļmalās un būvēt dzelonžogu aizsprostus. Bieži bija trauksmes, kaut gan uzbrucējas lidmašīnas nekad nemanīja. Slēpāmies pagrabos un gaidījām vairākas stundas uz trauksmju atsaukumiem.

Baroja slikti — no kopkatliem. Arī sauso devu krietni apcirpa izsniedzēji, vēlāk to mums pārdodami par spekulātīvām cenām. Kad aizgājām darbos, atkal vācieši mūs apzaga, vēlāk piedāvādami mūsu pašu mantas. Bijām iekļuvuši burvju riņķī, kas izvilka no mūsu kabatām pēdējās markas.

Kad pilsētā nocietinājumu darbus bijām veikuši, mūs aizsūtīja uz kādu pussagrautu aerodromu. Vācieši teica, ka tur labi klāšoties. Gājām kājām. Kad ieraudzījām krietni iedragātos kazematus, dūša sašļuka. Mūs sadalīja pa blokiem un ar varu sadzina telpās. Istabas bija glītas un tajās varēja ērti iekārtoties. Bija gultiņas ar matračiem, palagi, segas, bet tās mūs maz iepriecināja, jo tepat blakus atradās sagrautas telpas. Mājas viens gals bija noškelts kā ar milzīgu cirvi.

Baroja labi, uztura dēļ te varēja dzīvot.

Atkal sākām rakt tās pašas bedrītes ceļmalās un būvējām dzelonžogu aizsprostus. Ar darbiem te tomēr nesteidzināja.

Kad atgriezāmies Oldenburgā, dabūjām zināt, ka „dolmēčeri" pa mūsu prombūtnes laiku latviešu bēgļu nometnē bija pastrādājuši nekrietnu darbu. Viņi tur vākuši ziedojumus mums, bet savāktos līdzekļus naudā un graudā notērējuši. Zinājām, ka bēgļi bija trūcīgi, daži pat bez drēbēm, kā sagūstīti, tā atvesti kurp. Tādus apkrāpt bija neģēlība. Kādā rīta pārbaudē, kad redzējām tulkus piedzērušos, mūsu nemiers izpaudās skaļā protestā:

— Plēguri tādi! Krāpt tautiešus vācu labā!

— Kas noticis? Ko viņi tur saka? — jautāja vācu špiss.

Dolmēčeri pārtulkoja, tikai nepareizi, mūsu izteicienus sagrozīdami tā, itkā mēs vāciešus apvainotu.

— Ak tā! — dusmās piesarcis iesaucās špiss. — Es jums rādīšu!

— Mēs neapvainojam, bet prasam paskaidrot, kā izlietoti mūsu tautiešu saziedotie līdzekļi.

Lūdzam juridiskās fakultātes studentu Urtānu to pārtulkot, jo vāciešu izraudzītajiem „dolmēčeriem" vairs neuzticējamies. Urtāns tulkoja.

(Turpinājums sekos)

Aizvesto kontrole

Amerikāņu armijas Minchenē vācu valodā izdotais laikraksts „Die Neue Zeitung" š. g. 4. janvāŗa n-rā ar virsrakstu „Aizvelto kontrole" sniedz šādu vācu ziņu aģentūras (DANA) ziņu no Vašingtonas:

„Amerikāņu okupācijas joslā aizvestie un dzimtenei atrautie nometņu iemītnieki tiek patlaban pārbaudīti viņu politiskās pagājības dēļ. Kādā šāda veida pārbaudē atklāts un pazīts kāds polis, bijušais „SS" vīrs, kas darbojās pat aizvesto poļu atpakaļtransportēšanas vadībā. Minēto poli jau ilgāku laiku meklēja, jo viņš atradās aizdomās par izdarītiem kaŗa noziegumiem Polijā.

Amerikāņu militārā valdība oficiāli ziņo, ka vairums Baltijas zemju bēglu, viņu simpatiju dēļ nacionālsociālismam, bēguši uz Vāciju un arī vēl šodien neesot nekādu pārmaiņu viņu nostājā. Baltijas valstu bēgli bez tam atbildīgi par lielu tiesu noziegumiem, kas sākumā pierakstīti citu zemju aizvestajiem un pēdējā laikā amerikāņu okupētās joslas iedzīvotājos rada nemieru.

Krievijai ir liela interese par to personu atgriešanos, kas no Lietuvas, Latvijas un Igaunijas bēgušas uz Vāciju. Pēc Jaltas nolīguma, ASV paturējušas sev tiesību šos bēglus atzīt nevis par padomju pilsoņiem, bet par piederīgiem viņu agrākajām nācijām. Līdz šim neviens no viņiem nav bijis spiests atgriesties savā dzimtajā zemē. Jāpieņem, ka ASV viedokli šajā jautājumā noteiks amerikāņu slepenā dienesta izmeklēšanas rezultāti. Lielāko daļu dzimtenei atrauto nometnes apsargā bruņotas sardzes, tā kā neviens bez atļaujas zīmes nevar nometni atstāt.

Uz Eiropu devies Savienoto Valstu iecelošanas komisārs Ugo Karusi, pasu nodaļas šefs amerikāņu ārlietu ministrijā Hovards Travers un augstāks amerikāņu veselības pārvaldes ierēdnis Ralfs O. Viljems. Viņiem jāveic sagatavošanas darbi bēgļu iecelošanai Amerikā no Vācijas. Iespējami drīzā laikā atvērs vizu izdošanas iestādes Frankfurtē, Štutgartē, Minchenē, Brēmenē, Hamburgā un Berlīnē. Lai izslēgtu nacionālsociālistus un citus nevēlamus elementus, amerikāņu slepenais dienests visus izcelot gribētājus pārbaudīs politiskās uzticamības ziņā. Vispārējo atbildību par izcelošanu un to personu kontroli, kam dotas bēgļu tiesības, vada naturālizācijas pārvaldes iecelošanas tiesību nodaļa. Transporta līdzekļus sagatavo UNRRA, kas arī pārņēmusi iecelotāju aprūpi līdz viņu iebraukšanai Amerikā, kuģus pārbraukšanai norīko amerikāņu kaŗa kuģniecības pārvalde. Mēnesī paredzēti divi transporti: no Bremenshafenas uz Nujorku. Bēgļu emigrācijas organizācijas rūpēsies par izcelotāju aprūpi pārbraucienā.

Arveds Švābe

Sirds gūstekņi

Kas mīlēdams vai nīzdams mani skaŗ,
Tam savā sirdī tvirtu cilpu metu;
Pat nāve, kas škiet gudri visu var,
No miņu gūsta izglābt spēj tik retu.

Kā cēzars lemju viņu likteņus:
Par klaunu lieku diet vai bendi tēlot,
Vai zilonkaulā veidot sonetus,
Vai ārprātīgi vienai domai kvēlot.

Tik dažus tīk man dievu kārtā celt
Un laut, lai ilgus gadus bargi valda;
Tie varas skurbumā drīkst mani pelt,
Kad kopā sēžamies pie dziŗu galda.

Neviens lai nenāk pārāk tuvu klāt,
kas savu brīvību grib soglebāt.

Klāra Zāle

Pusnakts stundā

Dievs, šai klusā pusnakts stundā
Ļauj mums Tevis lūgties tā,
Kā reiz dzilā palāvībā
Lūdzam agrā bērnībā.

Tu jau zini, ko mēs alkstam,
Tu to zini neminot —
Tur to mazo sapņu zemi,
Lūdzam, atpakaļ mums dod!

Vai lai mūžu mūžos klīstam
Sveši, izdzīti no tās,
Kur ik sīva sāpju smeldze
Krāšņā dziesmā pārvērtās?

Tur, kur sidrabainās birzīs
Mūsu daiņu atbalss šalc;
Druvu zeltainums kur klājas
Itkā teiksmains Dieva galds.

Atņemtas uzturēšanās atļaujas

Latvju Vārda redaktoriem, kā 5. dec. ziņo „Latvju Ziņas", atsaucoties uz „Morgen-Tidningen" informāciju, atņemtas uzturēšanās atļaujas Stokholmā. „Latvju Vārda" redakcijas kolēģijā darbojās prof. K. Straubergs, J. Andrups un mag. oec. A. Mikelsons. Sākot ar 8. dec. šo laikrakstu kā redaktors paraksta tā līdzšinējais atbildīgais izdevējs Mai Kasperskis. „Latvju Ziņu" redakcijā ar 6. novembri darbojas: J. Grīns, M. Cakste un F. Cielēns.

Otrā pusē okeānam

— Latvian Relief Incorporation, New York NY 92, Liberty Street uzņemas tautiešiem Vācijā sameklēt Amerikā dzīvojošos radiniekus.

— Kāds latvietis vārdā Hermits (nav zināms, vai tas ir īstais vārds vai pseidonims), izdevis Buenos Airesā dzeju grāmatu „Tev, Latvija". Vāka sludinājumā teikts, ka autors izdevis dzejas arī angļu valodā trīs krājumos: „Love poems", „Religion" un „My americanism".

Miris sporta darbinieks Pauls Polis

Pēc ilgas un grūtas slimības, 25. novembrī Zviedrijā miris un 5. decembrī Stokholmā apglabāts pazīstamais sporta darbinieks un sporta žurnālists Pauls Polis. — Nelaikis ilgus gadus bija Brīvās Zemes sporta nodaļas vadītājs un darbojās aizsargu organizācijā, kur bija aizsargu sporta dzīves dvēsele. Ar viņa nāvi latviešu avīžnieku saime emigrācijā zaudējusi sirsnīgu un jauku kolēgu, bet mūsu sports — izcilu darbinieku un organizātoru.

ĀRLIETAS

— Ungārijas ministru prezidents paskaidrojis, ka Ungārijai seviški nākamajā pusgadā sagaidāmas nopietnas grūtības uztura ziņā.

— Austriešu 67. g. v. fizike Liza Meitnere, ievērojamā eksperte atomu enerģijas jautājumos, izteikusēs par iespējamām briesmām atomenerģijas atbrīvošanā. Viņa domā, ka atomenerģijas atbrīvošanas dēļ nekādas blakus eksplozijas nevarētu notikt. Mūsu planēta katrā ziņā nav apdraudēta, īpaši ievērojot cilvēces nopietno vēlēšanos atomu enerģiju kontrolēt. Tālāk profesore uzsver, ka atomenerģijas izmaksa saimnieciskiem mērkiem ir vēl par dārgu.

Meklē piederīgos

Lai pakalpotu tautiešiem svešumā, ar šo numuru sākot „Bavārijas latviešu vēstnesis" ievietos meklējamo sarakstu. Izdevumu segšanai par katru meklējamo „BLV" kantorī iemaksājamas 2 markas. Naudu var piesūtīt pa pastu.

*

— *Godvaru Zandmani,* dzim. 13. 12. 24. Rīgā, meklē Olga Zandmane, Wiltrudenstr. 3a, Minchenē.

— *Donātu Kovaļenko,* dzim. 15. 7. 15. Briņu pag., un *Vikentiju Kovaļenko,* dzim. 1. 1. 19. Briņu pag., meklē Kazimirs Kovaļenko, Marlistr. 104, 31 10. Zimm. 19. Lībekā.

— *Valdi Jēkabsonu,* dzim. 17. 9. 22., meklē A. Jēkabsons, Central DP Camp, Bl. 3, Zimm. 6. Vircburgā.

— *Leonaru Bieziņš,* dzim. Troics, dzim. 20. 9. 12., no Dzelzavas pag., *Elizabeti Upītis,* dzim. 1897, no Rīgas, *Irēnu Upītis,* dzim. Lukstiņš no Rīgas un vet. ārstu *Nikolaju Kārkliņu* no Kraukļiem meklē Grigorijs Upītis, Montgomery Lager „Derverden", Kr. Verden (Aller) (23).

Izdevējs - Publisher: Latviešu aprūpības birojs - Latvian Relief Bureau.

Galvenais redaktors — Editor-in-Chief: Andrejs Rudzis

„Bavārijas Latviešu Vēstneša"

abonementu pieņem ik uz divi mēnešiem pret labprātīgu ziedojumu (no piecām vācu markām sākot) redakcijas izdevumu segšanai. Pasta naudas pārvedumi adresējami „BLV" kantoŗa un ekspedīcijas vadītājam Eduardam Zembergam, Office of the „Latvian News Bulletin in Bavaria", Herzog-Rudolf-St. 49, München 22, Oberbayern (13b). Turpat adresējama ar latviešu gadījuma pastu redakcijai sūtāma korespondence. Manuskripti un vēstules no visas Vācijas sūtāmas ar kārtējo pastu redakcijai, Herzog-Rudolf-Str. 49, München 22. Lai sūtījumi pienākta ātrāk, ieteicams izlietot expressūtījumu iespējas (Eilzustellung). Par laikraksta savlaicīgu nesaņemšanu vai abonementa pārtraukšanu tehnisku iemeslu dēļ redakcija atbildību nevar uzņemties.